

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE W KAMPANII WYBORCZEJ 2015 R.

Kwestie polityki energetycznej, zarówno w debacie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego, jak i w wyborach prezydenckich najczęściej sprowadzane były do podkreślania kwestii węgla w bilansie energetycznym Polski. Trend ten zauważalny jest również podczas kampanii wyborczej do Parlamentu – debata na tematy związane z bezpieczeństwem energetycznym została spłycona i ograniczona do kwestii najbardziej dostrzegalnych przez opinię publiczną. Oprócz dyskusji o roli węgla w gospodarce, do tematów najczęściej poruszanych przez komitety wyborcze należy zaliczyć: problem podejścia do polityki klimatyczno-energetycznej UE, brak strategii polskiej polityki energetycznej oraz konieczność inwestycji w nowe technologie i infrastrukturę przesyłową – pisze dr Krzysztof Książkowski na swoim blogu w Energetyka24.com.

1. Bezpieczeństwo energetyczne w kampanii wyborczej głównych komitetów wyborczych:

Prawo i Sprawiedliwość

- Główna oś kampanii to krytyka działań rządu wobec sektora górniczego oraz brak realizacji programu naprawczego i porozumienia ze związkami zawodowymi z 17 stycznia 2015 roku. Zdaniem PiS polityka rządu przyczyniła się do obecnie obserwowanych problemów branży.
- Renegocjacja postanowień Pakietu Klimatyczno-Energetycznego. Pakiet pojmowany jest jako zagrożenie wzrostem cen energii dla gospodarstw domowych, a zawarte w nim cele mogą obniżyć zdolności konkurencyjne polskiej gospodarki.

Platforma Obywatelska

- Skupienie się na wykazaniu sukcesów ostatnich lat rządów, do których zaliczono nową umowę długoterminową na dostawy gazu z Rosji, wprowadzenie polskiego operatora na strategiczny odcinek rurociągu jamalskiego, a także inwestycje w połączenia na granicach polsko-czeskiej oraz polsko-niemieckiej, co pozwoliło na pokrywanie 90% zapotrzebowania na gaz z innych kierunków niż wschodni.
- Przedstawianie zbliżającej się ku końcowi budowy terminala LNG w Świnoujściu jako gwaranta niezależności energetycznej.
- Poparcie dla celów Pakietu Klimatycznego wynegocjowanego przez rząd Ewy Kopacz.
- Warunkowe podejście do polityki klimatycznej UE – ambitne cele redukcyjne UE nie mogą być realizowane kosztem państw wciąż nadrabiających różnice rozwojowe. Jest to podejście sprzeczne w stosunku do poparcia Pakietu Klimatyczno-Energetycznego, bowiem w kampanii pojawił się postulat dopasowania celów redukcyjnych do polskiej gospodarki.
- Wskazywanie na Unię Energetyczną jako na sukces Polski na arenie międzynarodowej. Unia Energetyczna jest pojmowana jako jeden z fundamentów bezpieczeństwa energetycznego

Polski. Brak jednak propozycji konkretnego kształtu Unii Energetycznej i stosunku do bieżącego stanu prac w tym zakresie.

- Zauważalna próba rozdzielenia polityki klimatycznej od energetycznej, co jest sprzeczne z wyrażaną przez partię aprobatą dla Pakietu Klimatyczno-Energetycznego.

Partia Razem

- Aprobata dla wynegocjowanych przez rząd Ewy Kopacz postanowień Pakietu Klimatyczno-Energetycznego.
- Negatywna ocena stanu infrastruktury przesyłowej – wskazywanie na dużą skalę zaniedbań, brak nowych inwestycji oraz przestarzałe technologie.
- Podkreślanie braku przemyślanej polityki rozwoju i polityki energetycznej rządu, co powoduje brak innowacji nie tylko w sektorze energetycznym ale i innych gałęziach gospodarki.

Partia KORWiN

- Ostra krytyka przyjęcia przez rząd warunków Pakietu Klimatyczno-Energetycznego. Postulowana całkowita rezygnacja z tego porozumienia. Zdaniem partii to zobowiązanie, prowadzi do problemów polskiego sektora górniczego oraz zmniejszenia opłacalności wydobycia węgla w Polsce. Pakiet ma szkodliwy wpływ na polską gospodarkę.
- Krytyka importu węgla z zagranicy.
- Rezygnacja z Pakietu Klimatyczno-Energetycznego jest upatrywana jako jedna z recept na zmniejszenie kosztów wydobycia węgla.

Polskie Stronnictwo Ludowe

- Partia deklaruje poparcie dla polityki klimatycznej UE, a tym samym dla stanowiska polskiego rządu na łamach UE w tej kwestii. Jednocześnie postuluje zwiększenie wpływu wspólnoty na USA oraz Chiny w ograniczaniu skali emisji CO₂.
- Poparcie dla unijnej polityki w zakresie wspierania odnawialnych źródeł energii oraz zwiększania efektywności energetycznej.
- Krytyka przyjętego kształtu ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz rozwiązań dotyczących prosumentów jako nie wystarczających.
- Pozytywny odbiór obecnie realizowanych form inwestowania w budownictwo efektywne energetycznie.

Zjednoczona Lewica

- Zdecydowana krytyka działań rządu w kwestiach bezpieczeństwa energetycznego.
- Krytyka przyjętych przez Polskę celów redukcyjnych zawartych w Pakiecie Klimatyczno-Energetycznym i sprzeciw wobec polityki klimatycznej UE w obecnym kształcie. Podkreślana jest kwestia renegocjacji porozumienia.
- Poparcie dla działań na szczeblu wspólnotowym w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii oraz zwiększania efektywności energetycznej.
- Obecne przepisy zawarte w ustawie o odnawialnych źródłach energii zdaniem komitetu nie stanowią bodźców do rozwoju energetyki rozproszonej i nie zachęcają odbiorców indywidualnych do inwestycji w przydomowe instalacje (co podważa jeden z celów

wprowadzenia ustawy).

- Działania rządu wobec sektora górniczego oraz plany związane z realizacją styczniowego porozumienia pomiędzy rządem, a górnikiem przedstawiane jako porażka partii rządzącej.

KUKIZ 15'

- Postulat odejścia od postanowień Pakietu Klimatyczno-Energetycznego. Przyjęte przez rząd zobowiązania są oceniane przez kandydatów jako hamujące rozwój polskiego przemysłu.
- Wyraźnej krytyce poddawana jest polityka rządu wobec Rosji, ze szczególnym naciskiem na negatywną ocenę negocjacji warunków dostaw surowców energetycznych do Polski.

Nowoczesna

- Skupiono się na krytyce braku spójnej strategii energetycznej państwa. W ocenie komitetu brak strategii energetycznej powiązany jest z brakiem spójnej polityki wspierania innowacji.
- Zwrócenie uwagi na połączenie współpracy nauki i biznesu, co może mieć swoje przełożenie również na innowacje w energetyce.
- Energetyka została uznana za kluczowy obszar działania państwa, co tym bardziej wymaga sformułowania jasnej i długofalowej strategii dla tej gałęzi gospodarki.
- Krytyka dopłat do górnictwa, które powinny zostać zastąpione doprowadzeniem do uzyskiwania rentowności przez kopalnie. Jednak w wypowiedziach popieranie węgla jako istotnego czynnika zapewnającego bezpieczeństwa energetycznego.

Fot. Czas na zmiany/Flickr

2. Priorytety partii w zakresie bezpieczeństwa energetycznego:

Prawo i Sprawiedliwość

- Główny priorytet partii to wsparcie dla sektora górniczego oraz jego rozwój zmierzający do zwiększania ilości miejsc pracy. Sektor górniczy pojmowany jako gwarant bezpieczeństwa energetycznego Polski.
- Dofinansowania dla górnictwa, współistnienie energetyki i górnictwa – zarówno węgla kamiennego jak i brunatnego.
- Przywiązywanie znaczenia dla roli węgla w gospodarce – zapowiedzi wsparcia dla technologii opartych na czystym węglu oraz badań naukowych związanych z rozwojem technologii węglowych przyjaznych dla środowiska. Technologie węglowe mają być jednym z motorów napędowych polskiej gospodarki. Oznacza to de facto uznanie za priorytet rozwoju sektora górnictwa.
- Doprowadzenie do renegotjacji lub nawet odstąpienia od zobowiązań zawartych w Pakiecie Klimatyczno-Energetycznym. Promowana przez UE dekarbonizacja prowadzi do stagnacji polskiej gospodarki oraz zaprzepaszczenia szans na dogonienie poziomem rozwoju krajów Zachodniej Europy. Wsparcie dla budowy interkonektorów gazowych z sąsiadami.
- Kontynuacja rozwoju programu energii atomowej w Polsce: 12-13% udziału energii atomowej w miksie energetycznym.
- Stworzenie Ministerstwa Energetyki.

Platforma Obywatelska

- Prowadzenie polityki energetycznej w oparciu o krajowe zasoby oraz we współpracy w ramach Unii Energetycznej.
- Kontynuacja procesu modernizacji polskiej energetyki oraz zapewnienie niezakłóconych i tanich dostaw energii elektrycznej i ciepłej odbiorcom przemysłowym oraz gospodarstwom domowym.
- Stworzenie systemu zachęt do rozwijania energetyki rozproszonej na użytek gospodarstw domowych rozumianego przez rozwój systemu dofinansowań dla prosumentów.
- Budowa 2000 km gazociągów przesyłowych, zwiększenie pojemności magazynów gazowych do 2 mld m³ oraz realizacja inwestycji w bloki energetyczne o łącznej mocy 5000 MW. Skala deklarowanych nakładów na inwestycje w elektrownie węglowe i gazowe ma mieć wartość 30 mld PLN. Zwiększenie inwestycji w infrastrukturę związaną z wydobywaniem oraz transportem paliw płynnych.
- Kontynuacja programu budowy elektrowni jądrowej w Polsce, ale z większą partycypacją obywateli.

Partia Razem

- Przemysłana restrukturyzacja przemysłu węglowego wobec dostrzeganego przez komitet „uzależnienia” Polski od węgla i zależności gospodarki od cen surowca. Deklarowane podjęcie działań na rzecz dbania o funkcjonowanie kopalń i warunki zatrudnienia.
- Restrukturyzacja górnictwa powiązana z restrukturyzacją przemysłu energetycznego. Aktywna rola państwa w tworzeniu nowych miejsc pracy oraz minimalizacja kosztów społecznych związanych z reformami. Wskazane działania mają być prowadzone w zgodzie z postanowieniami Pakietu KlimatycznoEnergetycznego.
- Rozwój polskiego potencjału geotermicznego oraz innych odnawialnych źródeł energii. Fotowoltaika, geotermia i energia wiatrowa mają zyskać znacznie więcej miejsca w polskim miesie energetycznym, czemu służyć mają sprzyjające energetyce prosumenckiej zmiany prawne. Rozwój sektora odnawialnych źródeł energii ma być wspierany nie tylko przez zmiany prawodawcze, ale również poprzez inwestycje w sieć przesyłową oraz systemy magazynowania energii. Przedstawione tezy mają pozwolić na dokonanie transformacji polskiego systemu energetycznego.
- Odłożenie w czasie rozwoju programu energetyki atomowej. Zdaniem partii obecnie nie będzie

konieczne zwiększenie inwestycji w tym zakresie, bowiem nie ma perspektyw na zbudowanie optymalnej kosztowo oraz bezpiecznej elektrowni w najbliższych latach. Program atomowy może stać się istotnym wsparciem dla bezpieczeństwa energetycznego Polski w długiej perspektywie oraz po osiągnięciu znacznie wyższego poziomu technologicznego.

Partia KORWiN

- Jedynym jaskrawo wskazywanym w programie wyborczym postulatem dotyczącym omawianego w raporcie zagadnienia jest odejście od realizacji postulatów zawartych w Pakiecie Klimatyczno-Energetycznym.
- Odstąpienie od wyłączenia bloków energetycznych i rozbudowa połączeń transgranicznych.
- Prywatyzacja spółek energetycznych.

Polskie Stronnictwo Ludowe

- Wsparcie dla energetyki konwencjonalnej, wsparcie dla efektywności energetycznej u odbiorców końcowych (przemysł, usługi, gospodarstwa domowe) oraz wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii wskazywane jako najważniejsze priorytety partii.
- Rozbudowa i modernizacja sieci przesyłowych.
- Doprowadzenie do zmian regulacji prawnych obejmujących m.in. ustawy
- obowiązek oszczędności energii dla przedsiębiorstw oraz wspieranie efektywności poprzez mechanizmy fiskalne np. ulgi podatkowe dla urządzeń o wysokiej klasie energetycznej.

Zjednoczona Lewica

- Oparcie polskiej energetyki o dwa filary: odnawialne źródła energii oraz energetykę węglową.
- Odnawialne źródła energii postrzegane są przez komitet jako szansa dla milionów gospodarstw domowych mogących produkować energię na własne potrzeby, ale również jako sposób na poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju i stanu środowiska naturalnego. Ustalenie wiążącego udziału odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym.
- Węgiel może być gwarancją dla bezpieczeństwa energetycznego, ale dopiero, gdy stanie się on bardziej przyjazny dla środowiska.
- Oparcie polskiego miksu energetycznego na efektywności energetycznej, energii odnawialnej i energii z paliw kopalnych. Zwrócono się ku maksymalizacji wykorzystywania własnych surowców przy jednoczesnym rozwoju nowoczesnych źródeł energii, sposobów jej magazynowania i oszczędzania oraz inwestycjach w czyste technologie węglowe.
- Stworzenie sprzyjających ram prawnych i wsparcia konkurencyjności energii prosumenckiej.
- Konieczność znacznych inwestycji w infrastrukturę przesyłową w celu zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii i przystosowania sieci do zmian związanych z rozwojem odnawialnej energetyki.
- Renegocjacja Pakietu Klimatyczno-Energetycznego w kierunku ochrony energetyki, ale jednocześnie z umożliwieniem redukcji emisji dwutlenku węgla.
- Odstąpienie od budowy elektrowni atomowych
- Stworzenie ministerstwa ds. energii.

KUKIZ 15'

- Skupienie się głównie na Pakiecie Klimatyczno-Energetycznym UE – deklarowane odejście od celów redukcyjnych, bowiem według szacunków komitetu jego realizacja może oznaczać wzrost cen energii o 30% oraz doprowadzić do likwidacji do 2030 roku 90% elektrowni węgla brunatnego w Polsce
- Wypowiedzenie Pakietu Klimatyczno-Energetycznego postrzegane jako gwarancja niezależności

i suwerenności polityki energetycznej.

Nowoczesna

- Konieczność budowy strategii dla polskiej energetyki, która ma być powiązana z polityką bezpieczeństwa i międzynarodową polityką ochrony klimatu oraz powinna być elementem współpracy transatlantyckiej. Nowa strategia energetyczna połączona z Pakietem Klimatyczno-Energetycznym, ma być szansą dla polskiego przemysłu i gospodarki jako całości.
- Nowe technologie i innowacje, które powinny stać się źródłem polskiego wzrostu gospodarczego.
- Deregulacja rynku energetyki.
- Polityka energetyczna ma uwzględniać interesy przemysłu i konsumentów oraz nowe rozwiązania i pozycję prosumentów.
- Poparcie dla budowy elektrowni jądrowej.

Fot. KRPM/Flickr

Komentarz:

Kwestie polityki energetycznej, zarówno w debacie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego, jak i w wyborach prezydenckich najczęściej sprowadzane były do podkreślania kwestii węgla w bilansie energetycznym Polski. Trend ten zauważalny jest również podczas kampanii wyborczej do Parlamentu – debata na tematy związane z bezpieczeństwem energetycznym została spłycona i ograniczona do kwestii najbardziej dostrzegalnych przez opinię publiczną. Oprócz dyskusji o roli węgla w gospodarce, do tematów najczęściej poruszanych przez komitety wyborcze należy zaliczyć: problem podejścia do polityki klimatyczno-energetycznej UE, brak strategii polskiej polityki energetycznej oraz konieczność inwestycji w nowe technologie i infrastrukturę przesyłową.

Należy zwrócić uwagę, iż niewiele miejsca poświęcono na odnawialnych źródeł energii oraz efektywność energetyczną. Komitety podejmujące w swych programach kwestie dotycząc odnawialnych źródeł energii skupiały się głównie na poparciu dla programów rozwoju energii odnawialnej w Polsce oraz postulowały zmianę ustawy o odnawialnych źródłach energii w kierunku bardziej sprzyjającym prosumentom. Efektywność energetyczna jako cel została ujęta z kolei wprost

tylko w programie Zjednoczonej Lewicy. Reszta komitetów w oficjalnych materiałach wyborczych pominęła ten temat – dyskusja o efektywności energetycznej pojawiała się tylko i wyłącznie w odpowiedzi na pytania o stanowiska komitetów w tej kwestii. Stąd też brak jasnych tez programowych, a tylko bieżące reakcje i wypowiedzi.

Skomplikowane i wieloaspektowe problemy polityki energetycznej zawierające w sobie zagadnienia bezpieczeństwa energetycznego, ale również efektywności energetycznej, czy też ubóstwa energetycznego są trudne do komunikowania obywatelom. Złożoność zagadnienia oraz jego wpływ na inne sektory gospodarki oprócz trudności w przedstawieniu podczas kampanii wyborczych wywołuje również liczne kontrowersje związane ze sprzecznością interesów poszczególnych grup zawodowych i reprezentantów różnych środowisk. To jeden z powodów, który spowodował, iż kwestie te są traktowane instrumentalnie, ponieważ mogą one spowodować utratę wyborców. Jednocześnie wyborcy nie są w stanie wymusić na politykach konkretnych długoterminowych deklaracji w sprawie bezpieczeństwa energetycznego, czy węższej polityki energetycznej. Przedstawienie kompleksowej strategii w zakresie polityki energetycznej wymaga dokonania dokładnych analiz, popartych badaniami naukowymi i oceną ich znaczenia z punktu widzenia całej gospodarki oraz innych polityk sektorowych. Wobec tego, temat ten jest ujmowany sektorowo lub znacznie upraszczany, co sprowadza dyskusję do poziomu emocji, a nie faktów. Powoduje to brak merytorycznej debaty o polityce energetycznej, prezentowanie półśrodków oraz doraźnych krótkoterminowych rozwiązań. Jest to znacząca przeszkoda w budowaniu holistycznej strategii działania w zakresie energetyki oraz dążenia do konsensusu w tym zakresie. Sektorowe i krótkoterminowe traktowanie problemu polityki energetycznej zaobserwowane podczas kampanii może mieć wpływ na takie samo podejście do problemu już po ukonstytuowaniu się nowego rządu i determinować działania w zakresie energetyki w następnej kadencji parlamentu.

Najważniejsze wnioski:

- Partie nie zaprezentowały w swoich programach holistycznej koncepcji rozwoju energetyki i sposobów zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego.
- W dyskusji marginalizowane są kwestie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, a dominują bieżące problemy i wąskie wycinkowe zagadnienia.
- Brak konkretnych rozwiązań dla zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego Polski w ramach struktur UE.
- Sprzeczność w podejściu do Pakietu Klimatyczno-Energetycznego.
- Sprzeczności między programami Komitetów Wyborczych, a wypowiedziami kandydatów na posłów.
- Brak konkretów - kształtu miksu energetycznego i drogi do jego osiągnięcia.
- Sporadyczne dostrzeganie związków efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii z bezpieczeństwem energetycznym.
- Pominięcie kwestii ubóstwa energetycznego.
- Praktycznie brak dyskusji o Unii Energetycznej i jej przyszłym kształcie.

Zobacz także: [Jaka polityka energetyczna po wyborach?](#)

Zobacz także: ["Bezpieczeństwo energetyczne w programach partii politycznych" \[RELACJA\]](#)